

Protocol ongewenst- en grensoverschrijdend gedrag in de klas
2025-2026

De Springplank
R.K. Basisschool
Onderdeel van Sophia Scholen

Inhoudsopgave

1. Wat is ongewenst- en grensoverschrijdend gedrag?	3
Ongewenst gedrag	3
Grensoverschrijdend gedrag.....	3
2. Routekaart gedrag	4
Hoe wordt de routekaart gedrag gebruikt?	4
Leerkrachtgedrag, pedagogische waarden en leerlinggedrag	4
Onderzoeksvraag onwil/onvermogen	4
Route A: Ongewenst gedrag	4
Route B: Grensoverschrijdend gedrag.....	5
Route C: Onvermogen; zorgroute	5
Bijlage 1. Routekaart gedrag.....	6

1. Wat is ongewenst- en grensoverschrijdend gedrag?

Dit protocol is opgesteld voor gedrag zodra er sprake is van onwil i.p.v. onvermogen bij de leerling. Binnen deze richtlijn maken we een onderscheid in ongewenst- en grensoverschrijdend gedrag. Ongewenst gedrag is lichter van aard dan grensoverschrijdend gedrag.

Ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag is gedrag waarbij een leerling zich verzet tegen de leiding van een volwassene, zoals weigeren om te doen wat gevraagd wordt en met boosheid of woede reageren op een verbod of correctie. Ook is er sprake van ongewenst gedrag wanneer een leerling aan een andere leerling- of andermans spullen- zit of wanneer er sprake is van uitdagend gedrag. Ongewenst gedrag is na (herhaaldelijk) verzoek te stoppen/bij te sturen naar gewenst gedrag en behoeft geen verder consequenties. Blijft het gedrag zich herhalen dan spreken we van grensoverschrijdend gedrag. Bij het omgaan met ongewenst gedrag is het scheppen van heldere kaders belangrijk. De omgangsnormen met de daarbij behorende uitgangspunten en schoolregels geven aan wat gewenst is. Het handelen bij ongewenst gedrag is beschreven in de routekaart bij route A (zie bijlage 1).

Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag heeft een negatieve invloed op het veiligheidsgevoel van alle betrokkenen. Er kan gedacht worden aan:

- Herhaaldelijk of structureel voorkomen van ongewenst gedrag
- Structureel (cyber) pesten/ discrimineren
- Verbale agressie/ bedreigen/ uitschelden of brutaal zijn
- Materiële vernieling/ vandalisme
- Diefstal
- Onacceptabel gebruik van digitale middelen (sites)
- Liegen en bedrog
- Obscene gebaren
- Meenemen van bedreigende voorwerpen
- Weglopen

- Seksuele intimidatie en/ of aanranding
- Vechten (ruzie)
- Fysieke agressie (eenzijdig)

Bij het omgaan met grensoverschrijdend gedrag geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont. Er wordt een veilige situatie gecreëerd voor betrokkenen. Dit wordt gedaan aan de hand van de routekaart route B (zie bijlage 1).

2. Routekaart gedrag

De routekaart gedrag is een interventiemiddel voor leerkrachten bij kinderen die gedrag vertonen dat als opvallend, ongewenst of grensoverschrijdend kan worden bestempeld. Leerkrachten en ouders kunnen met deze routekaart in de hand in één oogopslag zien welke stappen er genomen dienen te worden wanneer bovenstaand gedrag wordt vertoond.

Het is voor een sociaal- en veilig schoolklimaat doorslaggevend om dit gedrag tijdig te signaleren en te handelen volgens de juiste route. Positief gedrag dient te worden ondersteund en gedrag dat het klimaat negatief beïnvloedt dient te worden gecorrigeerd. Het is van belang daar waar nodig zorg te bieden waardoor een leerling zichzelf kan zijn en ouders en leerkrachten handvatten krijgen om de leerling zijn eigen positieve kracht te laten ontwikkelen.

Hoe wordt de routekaart gedrag gebruikt?

Leerkrachtgedrag, pedagogische waarden en leerlinggedrag

In deel 1 van het gedragsprotocol staan het gewenste leerkracht- en leerlinggedrag en de pedagogische uitgangspunten van de Springplank vermeld. Hier dient iedereen die verbonden is met de Springplank zich aan te houden.

Onderzoeksvraag onwil/onvermogen

Bij constatering van het gedrag wordt eerst de 'onderzoeksvraag onwil/onvermogen' gesteld. Indien een kind duidelijk uit onvermogen handelt wordt direct route C gevolgd. Deze onderzoeksvraag wordt in andere fasen, verder in de route kaart, regelmatig herhaald. Dit om te voorkomen dat een zorgvraag over het hoofd wordt gezien en het kind door de genomen interventies geen gewenst gedrag kan laten zien. Zo ontstaat bij zowel het kind als de leerkracht frustratie wat nooit ten goede komt aan een positief klimaat. Bij route C worden de stappen gezet die in het plan van aanpak/ OPP beschreven zijn. De afspraken in route C zijn op maat. We kijken hierbij naar wat het kind wél kan en wat we kunnen verwachten. De school is helder in wat de school kan bieden en wat de grenzen van de school zijn.

Onmacht

Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling en de intern begeleider. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Zo zijn er kinderen met onvermogen zoals autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen.

Onwil

Heeft een kind de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageert de school grens stellend. Ouders worden betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te willen misdragen.

Route A: Ongewenst gedrag

In de meeste gevallen zal het opvallende gedrag via het doorlopen van Route A verdwijnen, door de juiste pedagogische aanpak, afspraken en verwachtingen. De leerkracht zal in deze fase door inzet van zijn expertise autonoom handelen. Dit houdt in dat de afgesproken stappen wel worden gehanteerd, maar dat de leerkracht zelf de inhoud van de stappen bepaalt, bijv. de plek

en duur van een andere plek in de klas, de afspraken die worden gemaakt. Wanneer de interventies niet het gewenste resultaat hebben en herhaling van het gedrag plaatsvindt kan uiteindelijk Route B gevolgd worden. Het gedrag valt dan niet meer onder ongewenst gedrag, maar onder grensoverschrijdend gedrag.

Route B: Grensoverschrijdend gedrag

Wanneer de leerling grensoverschrijdend gedrag vertoond wordt er via deze route op een bredere wijze gehandeld. Hierbij zullen het team, ouders, IB en indien noodzakelijk de directie worden ingezet.

Route C: Onvermogen

Nadat de onderzoeksvraag onwil/onvermogen is gesteld, kan duidelijk worden dat het kind uit onvermogen handelt. Het is dan zeer belangrijk dat dit goed in beeld (LVS, diagnoses, onderzoek) wordt gebracht en via Route C wordt gehandeld. Inzet van plan van aanpak/OPP, interne en externe ondersteuning en betrokkenheid van de ouders zijn van groot belang. Deze route wordt verder niet beschreven aangezien dit in het ondersteuningsprofiel is beschreven.

Bijlage 1. Routekaart gedrag

